

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПРОЕКТ, ЯК ШЛЯХ ДО ЗНИЖЕННЯ РИЗИКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Однорог М.А.

Білоцерківський національний аграрний університет

Інвестиційний процес у вітчизняному сільському господарстві – важливій сфері АПК, продовжує занепадати, незважаючи на деяке пожвавлення в останні роки. У центрі проблеми інвестування сільського господарства з самого початку його реформування лежав механізм так званого «невидимого» вилучення фінансових ресурсів в аграрних товаровиробників через недосконалу цінову політику. Він зрештою призвів до того, що практично за всі роки здійснення аграрної реформи в Україні виробництво більшості видів сільськогосподарської продукції, зокрема тваринницької, було збитковим або надто низькорентабельним.

Для зниження ризику інноваційної діяльності сільськогосподарським підприємствам необхідно в першу чергу провести ретельну оцінку пропонованого до здійснення інвестиційного проекту. Інвестиційний проект, ефективний для одного підприємства, може виявитися неефективним для іншого в силу об'єктивних і суб'єктивних причин, таких як територіальне розташування підприємства, рівень компетентності персоналу по основних напрямках інвестиційного проекту, стан основних фондів і т.п. Всі ці фактори впливають на результативність інвестиційного проекту, але оцінити їх кількісно дуже складно, а в деяких випадках і неможливо, тому їх необхідно враховувати на стадії відбору проектів. Оскільки на кожному конкретному сільськогосподарському підприємстві існують свої фактори, що здійснюють вплив на ефективність інвестиційних проектів, то універсальної системи оцінки проектів не існує, але ряд критеріїв стосується більшості інвестиційних підприємств. Це передусім цілі, стратегія, політика й цінності підприємства; маркетинг; НДДКР; фінанси; виробництво.

Розглянемо кожний критерій оцінки інвестиційного проекту.

1. Цілі, стратегія, політика підприємства. Оцінюючи інвестиційний проект у цьому напрямку, необхідно виявити наскільки цілі та завдання інвестиційного проекту збігаються із цілями і стратегією розвитку підприємства, оскільки якщо напрямок проекту суперечить загальній політиці підприємства, то виникає більша ймовірність того, що проект не принесе очікуваного результату.

2. Маркетинг. Для реалізації інвестиційного проекту необхідно, щоб маркетингові дослідження ринку підтвердили його потребу, виявили

конкретних майбутніх споживачів. У тому випадку, якщо кінцевий результат інвестиційного проекту – продуктова інновація, то ціль маркетингового дослідження – спрогнозувати попит на нову продукцію, яка в початковий період пропозиції її на ринку в силу патентної або іншої тимчасової монополії даного підприємства на нову продукцію буде одночасно попитом на продукцію підприємства.

3. Стадія НДДКР є початковою стадією інвестиційного проекту, на якій варто оцінити ймовірність досягнення необхідних науково-технічних показників проекту й вплив їх на результати діяльності підприємства. Технічний успіх – це отримання бажаних технічних показників в рамках виділених на проект коштів і в необхідний термін.

4. Фінанси. При виборі інвестиційного проекту велике значення має правильна оцінка ефективності (прибутковості) проекту. Проект повинен розглядатися в сукупності із уже розроблювальними інвестиційними проектами, які також вимагають фінансування. У деяких випадках проекти, що потребують значних капітальних ресурсів, можуть бути відхилені на користь менш ефективних проектів, але потребуючих менших витрат. Концентрувати всі фінансові ресурси підприємства на розробці одного проекту не завжди доцільно. Підприємство може собі це дозволити лише в тому випадку, якщо проекту гарантований 100% технічний і комерційний успіх. В інших випадках вигідніше направляти ресурси на розробку декількох інвестиційних проектів. У такому випадку невдача при розробці одного із проектів буде компенсована успіхом від реалізації інших.

5. Виробництво. Стадія виробництва є заключною стадією реалізації проекту, що вимагає ретельного аналізу, у результаті якого досліджуються всі питання, пов'язані із забезпеченням виробничими приміщеннями, устаткуванням, його розташуванням, персоналом. Докладно аналізуються виробничий процес: як повинна бути організована система випуску продукції і яким чином повинен здійснюватися контроль за дотриманням технологічних процесів, чи забезпечує обладнання досягнення необхідної якості нового продукту і т.д. Якщо певні роботи з проекту підприємство не може виконати самостійно, необхідно виявити потенційних субпідрядників і оцінити приблизну вартість цих робіт.

Оцінка фінансової спроможності інвестиційного проекту ґрунтується на трьох формах фінансової звітності. Їх ще називають у літературі «базовими формами фінансового аналізу або фінансової оцінки». Це звіт про прибутки або звіт про фінансові результати – для українських організацій; звіт про рух грошових коштів та баланс.

Проблема оцінки привабливості інвестиційного проекту полягає у визначенні рівня його прибутковості (норми прибутку). Розрізняють два

основних підходи до вирішення даної проблеми, відповідно до яких і методи оцінки ефективності інвестиції пропонується розділити на дві групи: прості (статистичні) методи і методи дисконтування.

СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

Клочан І.А.

кандидат економічних наук, доцент

Подільський державний аграрно-технічний університет

Дослідження сутності міграційних процесів в Україні, вивчення досвіду регулювання міграційних процесів знаходяться в центрі уваги вітчизняних вчених О.Власюка, І.Гнибіденка, О.Грішнєвої, Т.Драгунової, Е.Лібанової, О.Малиновської, О.Піскуна, С.Пирожкова, О.Позняка, І.Прибиткової, М.Романюка, О.Хомри. Проте чимало питань і сьогодні потребує постійної уваги. Саме тому в нашому дослідженні поставлено мету розкрити позитивні та негативні аспекти зовнішньої міграції, обґрунтувати взаємозалежність міграційного руху населення та стану розвитку демографічної безпеки України.

Аналіз демографічної ситуації України за останні роки свідчить про погіршення показників природного відтворення і механічного руху населення, про негативну динаміку народжуваності, смертності, сальдо міграції. Чисельність населення України за період 1990-2007 років скоротилась з 51,6 до 46,3 мільйонів чоловік. Дану ситуацію формують негативний вплив як природного, так і механічного руху населення. Починаючи з 1991 року і по сьогодні, спостерігається природній убуток населення, який був найвищим в 2000 році, коли Україна втратила 373 тисячі чоловік. В 2007 році природній убуток склав 290 тисяч чоловік. Природній убуток населення формується за рахунок перевищення смертності над народжуваністю. Так в 2007 році на 1000 чоловік в Україні народилось 10,2 дітей, а померло 16,4 чоловік, причому порівняно з 1990 роком, народжуваність знизилась на 2,5%, а смертність зросла на 4,2%, тобто спостерігається тенденція погіршення показників смертності та народжуваності.

Крім природного убутку населення, ми почали втрачати його і за рахунок міграції. За роки незалежності України, внаслідок лібералізації режиму перетину кордонів, в Україні значно активізувалися міграційні процеси. Україна стала більш відкритою як для іммігрантів, так і для